

МОВНА СОЦІАЛЬНА І КУЛЬТУРОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ ІСТОРИЧНИХ АНТРОПОНІМІВ

Кінаш В., студ. гр. ПР-91

Антропоніміка (грец. *ἄνθρωπος* - людина і *ὄνομα* - ім'я) – розділ ономастики, що вивчає антропоніми - імена людей (приймаючи різні форми, наприклад: Märchenkönig Ludwig II, Friedrich Barbarossa, Heinrich der Löwe, Ярослав Мудрий) та їх окремі складові (особисті імена, по батькові, прізвища, прізвиська, псевдоніми і т. п.); їх походження, еволюцію, закономірності їх функціонування.

Антропоніміка відокремилась від ономастики в 60-70-ті роки ХХ століття. До 60-х років ХХ століття замість терміна «антропоніміка» використовувався термін «ономастика». Ця наука вивчає інформацію, яку може нести ім'я: характеристику людських якостей, зв'язок особи з батьком, родом, сім'єю, інформацію про національність, рід занять, походження з якої-небудь місцевості, стану, касті. Антропоніміка вивчає функції антропоніма у мові - номінацію, ідентифікацію, диференціацію, зміну імен, яка пов'язана з віком, зміною суспільного або сімейного стану,

Прізвиська в якості додаткового неофіційного ідентифікатора особистості в соціумі у процесі розвитку стають сьогодні активною антропонімічною категорією, яка має глибокі корені в історії мови, давні традиції вживання в мові, що є відображенням народної культури і в певній мірі представляє собою своєрідну «культурну універсалію», бо такі іменування існують ще з часів Давньої Русі.

Сучасні прізвиська - це складний і унікальний світ, який займає вельми значуще ономастичний простір у мовній картині світу індивідуума і широко розповсюджений в неформальній сфері комунікації. Багато ситуативні мовленнєві акти супроводжуються вживанням прізвиськ, які використовуються і адресантом, і адресатом для вираження особистісної оцінки та реалізуються за допомогою комунікативних відносин.

У структурі ономастичного поля, прізвиська відносять до периферійної зони. Ця периферія підтримується найбільшою (серед антропонімів) близькістю до апелятивної лексики. Така близькість допомагає створенню образності в прізвиськах, і отже, їх активному функціонуванню в неформальній комунікації, формуванню «самосвідомості прізвиська», тобто особистості, певної самооцінки через колективну оцінку якоїсь особистості.

Фактом є те, що прізвиська є другим ім'ям. Походження їх мотивовано, а самі вони являють собою систему, не менш складну, ніж система імен. На відміну від останніх, прізвиська часто прямо і безпосередньо характеризують людину, при цьому можна відмітити й те, що прізвисько не оголошується завжди на відміну від імен, по батькові та прізвищу, які відносяться до офіційної сфері вживання і не пов'язані з образними і емоційними переживаннями. Прізвиська ж обтяжені різними конотаціями, тому вони неформальні та особистісні.

Наук. кер. – Дегтярьова Л. І., *ст. викл.*

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.1. — С. 36-37.